

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

9 novembre 2005

PROJET DE LOI**tendant à privilégier l'hébergement égalitaire
de l'enfant dont les parents sont séparés et
réglementant l'exécution forcée en matière
d'hébergement d'enfant**

AMENDEMENTS

N° 36 DE M. VERHERSTRAETEN

Article 7 (*nouveau*)**Insérer un article 7, libellé comme suit:***«Art. 7. — Un article 45bis, libellé comme suit, est
inséré dans la loi du 8 avril 1965 relative à la protection
de la jeunesse:**«Art. 45bis. — Si l'affaire concerne le régime de rési-
dence des enfants ou le droit aux relations personnell-
es prévu aux articles 374, alinéa 4, et 375bis du Code
civil, l'audience est fixée dans un délai qui ne peut excé-
der quatre semaines. Le greffier avertit les parties par pli
judiciaire. Les parties sont tenues de comparaître en
personne. L'affaire est instruite toutes affaires cessan-
tes. Les articles 335 et 336 du Code judiciaire sont ap-
plicables par analogie.».*

Documents précédents :

Doc 51 **1673/ (2004/2005)** :

001 : Projet de loi.

002 à 011: Amendements.

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

9 november 2005

WETSONTWERP**tot het bevoorrechten van een gelijkmatig
verdeelde huisvesting van het kind van wie
de ouders gescheiden zijn en tot regeling van
de gedwongen tenuitvoerlegging inzake
huisvesting van het kind**

AMENDEMENTEN

Nr. 36 VAN DE HEER VERHERSTRAETEN

Art. 7 (*nieuw*)**Een artikel 7 invoegen, luidend als volgt:***«Art. 7. — In de wet van 8 april 1965 betreffende de
jeugdbescherming wordt een artikel 45bis ingevoegd,
luidend als volgt:**«Art. 45bis. — Ingeval de zaak betrekking heeft op
de verblijfsregeling van de kinderen of het recht op per-
soonlijk contact zoals omschreven in artikel 374, vierde
lid en 375bis van het Burgerlijk Wetboek, wordt de zit-
ting bepaald binnen een termijn die vier weken niet mag
overschrijden. De griffier verwittigt de partijen per
gerechtsbrief. De partijen dienen in persoon te verschi-
nen. De zaak wordt met voorrang behandeld boven alle
andere zaken. De artikelen 335 en 336 van het Ge-
rechtelijk Wetboek zijn van overeenkomstige toepas-
sing.».*

Voorgaande documenten :

Doc 51 **1673/ (2004/2005)** :

001 : Wetsontwerp.

002 tot 011: Amendementen.

JUSTIFICATION

Vu l'importance pour les enfants de pouvoir entretenir des relations avec leurs deux parents, il convient de résoudre à court terme les problèmes en matière de droit aux relations personnelles et de résidence. Actuellement, les parties recourent encore trop souvent au juge des référés, car ils n'ont aucune certitude quant aux délais dans lesquels leur affaire sera instruite devant le tribunal de la jeunesse. Comme il importe de s'efforcer de parvenir à un accord où toutes les parties puissent se retrouver, une comparution personnelle obligatoire est prévue.

Il est prévu par ailleurs que les tribunaux de la jeunesse doivent également tenir des audiences pendant les vacances judiciaires.

N° 37 DE MME Taelman et Consorts

Art. 2

Remplacer le texte proposé par ce qui suit:

«§ 2. — Lorsque les parents ne vivent pas ensemble et qu'ils saisissent le tribunal de leur litige, l'accord relatif à la résidence des enfants est homologué par le tribunal sauf s'il est manifestement contraire à l'intérêt de l'enfant.

À défaut d'accord, en cas d'autorité parentale conjointe, le tribunal examine prioritairement, à la demande d'un des parents au moins, la possibilité d'un hébergement égalitaire.

Toutefois, si le tribunal estime que l'hébergement égalitaire n'est pas la formule la plus appropriée, il peut décider de fixer un hébergement inégalitaire.

Le tribunal statue en tout état de cause par un jugement spécialement motivé, en tenant compte des circonstances concrètes de la cause et de l'intérêt des enfants et des parents.»

JUSTIFICATION

Le projet de loi vise, à juste titre, à inscrire l'hébergement égalitaire dans la loi et à obliger les juges à examiner prioritairement cette possibilité.

VERANTWOORDING

Gelet op het belang van kinderen om contact te kunnen onderhouden met hun beide ouders, dienen problemen inzake omgangsrecht en verblijf op korte termijn te worden behandeld. Thans nemen partijen nog al te dikwijls hun toevlucht tot de kort geding rechter, omdat ze geen zekerheid hebben over de termijnen binnen dewelke hun zaak voor de jeugdrechtbank wordt behandeld. Omdat de het streven naar een overeenkomst waarin alle partijen zich kunnen vinden van belang is, wordt in een verplichte persoonlijke verschijning voorzien.

Er wordt tevens bepaald dat de jeugdrechtbanken ook zittingen dienen te houden in de gerechtelijke vakantie.

Servais VERHERSTRAETEN (CD&V)

Nr. 37 VAN MEVROUW Taelman c.s.

Art. 2

Het voorgestelde artikel 374, § 2 van het Burgerlijk Wetboek vervangen als volgt:

«§ 2. — In geval de ouders niet samenleven en hun geschil bij de rechtbank aanhangig wordt gemaakt, wordt het akkoord over het verblijf van de kinderen door de rechtbank gehomologeerd, tenzij het akkoord kennelijk strijdig is met het belang van het kind.

Bij gebreke van overeenstemming, in geval van gezamenlijk ouderlijk gezag, onderzoekt de rechtbank op vraag van minstens één van de ouders bij voorrang de mogelijkheid van gelijk verdeeld verblijf.

In geval de rechtbank echter van oordeel is dat het gelijk verdeeld verblijf, niet de meest passende oplossing is, kan zij evenwel beslissen om een ongelijk verdeeld verblijf vast te leggen.

De rechtbank oordeelt in ieder geval bij bijzonder gemotiveerd vonnis, en rekening houdend met de concrete omstandigheden van de zaak en het belang van de kinderen en de ouders.»

VERANTWOORDING

Het wetsontwerp heeft de terechte doelstelling om de gelijk verdeelde huisvesting in de wet op te nemen en de rechters te verplichten dit bij voorrang te onderzoeken.

L'octroi du droit aux relations personnelles doit en effet toujours se faire en tenant compte de l'intérêt de l'enfant. À cet égard, l'hébergement égalitaire mérite toute l'attention nécessaire, étant donné qu'il offre de nombreuses garanties que l'enfant pourra conserver un lien avec ses deux parents. Il s'indique dès lors que le législateur insiste sur ce point, étant donné que certains juges refusent, souvent à la lumière de considérations personnelles, de considérer et d'accorder l'hébergement égalitaire.

L'hébergement égalitaire ne constitue cependant pas toujours la solution idéale. Il est dès lors important de souligner que le juge n'est pas tenu de l'autoriser: il doit toujours tenir compte des spécificités de l'affaire concrète. Des circonstances différentes peuvent en effet justifier un régime différent. C'est ainsi qu'il n'est pas souhaitable qu'un parent demande l'hébergement égalitaire, simplement en raison des conséquences qui en découlent en matière de paiement d'une pension alimentaire. Dans pareil cas, l'octroi de l'hébergement égalitaire ne s'indique pas et le juge devrait dûment motiver sa décision d'octroyer malgré tout ce régime.

Même si le projet de loi prévoit que le tribunal peut décider qu'un autre régime est préférable, il est opportun d'imposer, dans cette matière délicate, une obligation de motivation spéciale au juge. Le juge est tenu de motiver sa décision de façon détaillée, non seulement lorsqu'il déroge à l'hébergement égalitaire, mais aussi lorsqu'il l'autorise.

Le succès de l'hébergement égalitaire, tout comme d'un autre régime, passe cependant par un certain nombre de conditions dans le chef des parents, à savoir des conditions d'attitude et des conditions d'encadrement, dont le juge doit tenir compte à la fois dans sa décision et dans sa motivation.

Les conditions d'attitude, qui sont de nature subjective, portent notamment sur la possibilité d'instaurer un dialogue entre les parents et de concilier leurs conceptions en matière d'éducation des enfants. Les parents doivent donc également être capables de dissocier le vécu de leur parentalité de leur ancien partenariat.

Les conditions d'encadrement, qui sont de nature objective, concernent notamment l'âge de l'enfant, la distance – écart géographique et durée du trajet – séparant les domiciles et la disponibilité de chacun des parents.

D'autres éléments, comme l'indifférence affichée par les parents à l'égard de l'enfant au cours de la vie commune ou après la séparation, ainsi que l'opinion de l'enfant, sont également pris en compte par le juge.

Le présent amendement ne trahit pas l'esprit du projet de loi. Le juge doit toujours examiner en premier lieu la possibilité d'hébergement égalitaire si l'un des parents le demande. La charge de la preuve incombe toujours aux deux parties. Bien que l'exposé des motifs du projet de loi indique que le parent qui s'oppose à l'hébergement égalitaire doit démontrer

Het toekennen van het omgangsrecht moet immers steeds gebeuren rekening houdend met het belang van het kind. Het gelijk verdeeld verblijf verdient hierbij de nodige aandacht, aangezien het veel waarborgen biedt dat het kind de band met beide ouders kan behouden. Het is dan ook noodzakelijk dat de wetgever hierop wijst aangezien er rechters zijn die weigeren het gelijk verdeeld verblijf in overweging te nemen en toe te staan, vaak uit persoonlijke overwegingen.

Het gelijk verdeeld verblijf is echter niet altijd de meest ideale oplossing. Het is dan ook belangrijk er op te wijzen dat de rechter niet verplicht kan zijn dit toe te staan: hij moet steeds rekening houden met de specifieke eigenschappen van de concrete zaak. Verschillende omstandigheden kunnen immers een andere regeling verantwoorden. Zo is het bijvoorbeeld niet wenselijk dat een ouder het gelijk verdeeld verblijf vraagt, louter omwille van de gevolgen met betrekking tot het betalen van een onderhoudsgeld. In zo een geval is een toekenning van het gelijk verdeeld verblijf niet aangewezen en zou de rechter goed moeten motiveren waarom hij de regeling toch zou toestaan.

Het ontwerp voorziet wel dat de rechtbank kan beslissen dat een andere regeling te verkiezen valt, maar het is toch aangewezen om de rechter een bijzondere motiveringsplicht op te leggen in deze delicate materie. De rechter dient zijn beslissing uitvoerig te motiveren, niet enkel indien hij afwijkt van het gelijk verdeeld verblijf, maar ook als hij dit toestaat.

Een gelijk verdeeld verblijf, net zoals een andere regeling, kan maar succesvol zijn indien een aantal voorwaarden in hoofde van de ouders zijn vervuld, met name attitudevoorwaarden en omkaderingsvoorwaarden, en de rechter moet bij zijn beslissing en bij de motivering hiermee rekening houden.

De attitudevoorwaarden, die een subjectief karakter hebben, slaan onder meer op de mogelijkheid van dialoog tussen de ouders en een verenigbare visie op de opvoeding van de kinderen. Dit houdt ook in dat ouders het beleven van hun ouderschap kunnen loskoppelen van hun ex-partnerschap.

De omkaderingsvoorwaarden, die een objectief karakter hebben, hebben onder meer betrekking op de leeftijd van het kind, de afstand tussen de woonplaatsen, zowel geografisch als in tijd, en de beschikbaarheid van elk der ouders.

Daarnaast houdt de rechter ook rekening met andere elementen, zoals het duidelijk blijk geven door de ouders van onverschilligheid ten aanzien van het kind tijdens het gemeenschappelijk leven of na de scheiding en de mening van het kind.

Dit amendement doet geen afbreuk aan de geest van het wetsontwerp. De rechter moet nog steeds in de eerste plaats de mogelijkheid onderzoeken van gelijk verdeeld verblijf, indien een van de ouders dit vraagt. De bewijslast rust nog steeds op beide partijen. Hoewel de toelichting van het wetsontwerp stelt dat de ouder die zich verzet tegen het gelijk verdeeld

qu'il existe des contre-indications, en pratique, les deux parties développeront dans leurs conclusions des arguments pour ou contre cette forme d'hébergement.

Le présent amendement ne modifie donc pas le régime en matière de charge de la preuve: il prévoit uniquement l'obligation pour le juge de motiver en tout cas sa décision de manière circonstanciée.

N° 38 DE M. SWENNEN ET MME Taelman

(Sous-amendement à l'amendement n° 32)

Art. 4

Dans l'alinéa 3, e), proposé, supprimer les mots «, pour autant qu'il ait pris en l'espèce l'avis d'un psychologue, ».

JUSTIFICATION

Recueillir l'avis d'un psychologue avant d'autoriser le recours à des mesures de contrainte risque de faire traîner les choses et d'augmenter les coûts.

Cet avis semble inutile à ce moment précis.

Il serait préférable d'associer un psychologue à l'exécution de la mesure, afin de rendre cette exécution moins pénible.

L'alinéa 2 de l'article 387ter, § 1er, prévoit d'ailleurs que le juge qui autorise les mesures de contrainte, désigne, s'il le juge nécessaire, les personnes habilitées à accompagner l'huissier de justice. Il va de soi que l'une de ces personnes est un psychologue.

verblijf, contra-indicaties moet aantonen, zal het in de praktijk toch zo zijn dat beide partijen in hun conclusies argumenten zullen aandragen voor of tegen de regeling.

De regeling van de bewijslast wordt dus niet gewijzigd door dit amendement: er wordt enkel voorzien dat de rechter in ieder geval zijn beslissing omstandig moet motiveren.

Martine Taelman (VLD)
Guy Swennen (sp.a-spirit)
Marie-Christine Marghem (MR)

Nr. 38 VAN DE HEER SWENNEN EN MEVROUW Taelman

(subamendement op amendement nr. 32)

Art. 4

In het voorgestelde artikel 387ter, § 1, tweede lid, e), de woorden «mits terzake het advies van een psycholoog te hebben ingewonnen» **weglaten.**

VERANTWOORDING

Het advies van een psycholoog inwinnen vooraleer dwangmaatregelen toe te staan, dreigt vertragend te werken en de kosten te doen oplopen.

Dit advies lijkt nutteloos op dat ogenblik.

Het is beter om een psycholoog te betrekken bij de uitvoering van de maatregel, om deze uitvoering te verzachten.

Artikel 387ter, § 1, tweede lid, bepaalt trouwens dat de rechter die de dwangmaatregelen toestaat, indien hij dat nodig acht, de personen aanwijst die gemachtigd zijn om de gerechtsdeurwaarder te vergezellen. Het spreekt voor zich dat een psycholoog een van die personen is.

Guy Swennen (sp.a-spirit)
Martine Taelman (VLD)